

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації
Кафедра психології, педагогіки та суспільних дисциплін

Затверджено
Науково-методичною радою Університету,
протокол від « 12 » 12 2024 № 5

Голова НМР Іван ШЕМЕЛИНЕЦЬ

Робоча програма навчальної дисципліни

«ПАТОПСИХОЛОГІЯ»

для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня

денної та заочної форм навчання

галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

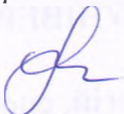

спеціальності 053 «Психологія»

освітньо-професійна програма «Психологія»

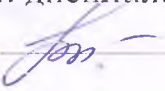
статус дисципліни: обов'язкова

Ірпінь 2024

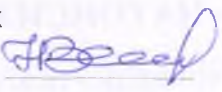
Робоча програма навчальної дисципліни «Патопсихологія» укладена на основі освітньо-професійної програми «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія», затвердженої Вченою радою Університету від 12.07.2024, протокол №19

Укладачі Л. Клевець, к. псих. н., доцент кафедри психології, педагогіки та суспільних дисциплін
 В. Хоменко, викладач кафедри психології, педагогіки та суспільних дисциплін

Гарант освітньої програми М. Заушнікова, к. псих. н., доцент, доцент кафедри психології, педагогіки та суспільних дисциплін

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто і схвалено кафедрою психології, педагогіки та суспільних дисциплін, протокол від «5» грудня 2024, №8
Завідувач кафедри І.О. Петухова, к.пед.н., доцент

Розглянуто і схвалено вченою радою факультету соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації, протокол від «12» грудня 2024, № 5

Голова Вченої ради факультету соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації Н.І. Зикун, д. н. із соц. ком., професор

Завідувач навчально-методичного відділу І.В. Качур, к.біол.н., доцент

Реєстраційний № _____

ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ
РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри психології, педагогіки
та суспільних дисциплін
Протокол від _____ 202__ р. №.

Лист оновлення та перезатвердження РПНД

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП

Зміст

1. Передмова.....	4
2. Опис навчальної дисципліни	6
2.1. Компетентностей і результати навчання	6
2.2. Пререквізити та постреквізити	6
2.3. Структура навчальної дисципліни.....	7
2.4. Рейтинг-план	8
2.5. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення.....	9
3. Програма навчальної дисципліни	10
4. Критерії оцінювання рівня навчальних досягнень здобувачів вищої освіти	24
5. Засоби діагностики результатів навчання.....	27
6. Форми та питання поточного та підсумкового контролю.....	28
7. Рекомендована література	32

ПЕРЕДМОВА

Навчальна дисципліна «Патопсихологія» характеризується тісними міждисциплінарними зв'язками із загальною психологією, клінічною психологією, психіатрією та багатьма іншими галузями психологічних і медичних знань. Вивчення курсу «Патопсихологія» сприяє поглибленому розумінню структури і закономірностей психічної діяльності, дає змогу індивідуалізувати систему діагностичних, лікувальних, психопрофілактичних та експертних заходів. Структура навчальної дисципліни «Патопсихологія» складає характеристику основних психічних функцій та станів, їх взаємозв'язок та особливості при різних захворюваннях. Особливу увагу приділено сучасному розумінню патопсихологічних механізмів психосоматичних розладів, їх психодіагностиці та наданню рекомендацій щодо проведення реабілітаційних заходів.

Мета навчальної дисципліни «Патопсихологія» (за білінгвальною методикою) - підготувати студентів-психологів до практичної роботи з людьми, реалізуючи індивідуальний підхід та враховуючи внутрішню і зовнішню детермінацію, співвідносячи природні та соціальні чинники поведінки людини. У результаті вивчення курсу студенти повинні опанувати методологічні принципи та основними напрямками патопсихологічних досліджень, закономірностями та механізмами порушень психічних процесів особистості.

Робоча програма складена з урахуванням сучасних теоретичних та практичних вимог до знань, умінь і навичок, необхідних майбутнім психологам при наданні психологічної допомоги хворим, яка починається з оцінки психічного стану пацієнта, а отже, з основ практичного застосування знань патопсихології та її складової частини – внутрішньої картини хвороби, а також розуміння патопсихологічних механізмів психічних порушень. У навчальній програмі використано новий підхід до викладання дисципліни: об'єднано в єдиний комплекс складових частин основи аналізу патопсихологічних механізмів психічних порушень, психологію аномального розвитку, психологію поведінки відхилення, психологічний супровід діагностичного та терапевтичного процесу, основи психологічного впливу в клініці з висвітленням та засвоєнням останніх досягнень психологічної діагностики психічних розладів, класифікації психопатологічних феноменів. Особлива увага приділяється збереженню наступності між патопсихологією та медичними дисциплінами, в тому числі психіатрією, наркологією, неврологією, деонтологією.

Завданням вивчення дисципліни «Патопсихологія» (за білінгвальною методикою) є проведення лекційного курсу, семінарських занять та самостійної роботи студентів. Представлені види занять передбачають послідовне засвоєння матеріалу, що забезпечує надання знань студентам з особливостей проведення патопсихологічного дослідження та закріплення цих знань згідно з планом вивчення дисципліни.

Методи організації навчання

Програмою курсу передбачено лекційні, практичні та семінарські заняття, індивідуально-консультаційна та самостійна робота здобувача вищої освіти.

Під час лекційних та семінарських занять застосовуються інноваційні інтерактивні методи навчання: тренінги, кейси, дебати, творчі, тестові завдання.

На лекційних заняттях здобувача вищої освіти отримують інформацію про теоретичні аспекти курсу.

Семінарські заняття передбачають розкриття актуальних проблем специфіки та практичного застосування знань як базової основи у подальшій професійній діяльності, обговорення дискусійних питань.

Самостійна робота здобувача вищої освіти спрямована на виконання додаткових завдань за темами курсу, підготовку різних видів професійної документації та її редагування, роботу зі словниками, науково-навчальною літературою, написання наукових робіт, розробку й презентацію навчальних проектів.

Індивідуально-консультаційна робота здобувача вищої освіти передбачає написання доповідей, есе, підготовку презентацій.

Методи навчання: основні: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, метод проблемного викладу, евристичний і дослідницький методи теоретичного дослідження. Проблемні лекції, дискусії, бесіди, презентації, роботи в парах, малих групах, ігрові методи, кейс-стаді, брейн-стормінг, коучинг, індивідуально дослідницька робота

Організація поточного та підсумкового контролю знань

Об'єктом контролю є діяльність здобувача вищої освіти на семінарських заняттях, а також результати виконання ними самостійної та індивідуальної роботи.

До контрольних заходів входять поточний та підсумковий контроль.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять та при перевірці самостійних робіт (тестові завдання, проведення презентацій, виконання письмових завдань) і має на меті перевірку рівня засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу з предмета.

Підсумковий контроль – екзамен.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСБ-24-1, ПСБз-24-1

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Обов'язкова	
Модулів – 2		
Змістовних модулів – 2	Рік підготовки	
Загальна кількість годин - 120 год.		
	Семестр	
	4 - й	4 - й
	Лекції	
	22 год.	4 год.
	Семінарські заняття	
	12 год.	4 год.
	Практичні заняття	
	14 год.	-
	Самостійна робота	
	70 год.	110 год.
	Індивідуально-консультаційна робота	
	2 год.	2 год.
Форма підсумкового контролю: Екзамен		

2.1. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Компетентності	Результати навчання
<p><i>КК.</i> Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p><i>ЗК1.</i> Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях</p> <p><i>ЗК2.</i> Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p><i>ЗК4.</i> Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями</p> <p><i>СК1.</i> Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.</p> <p><i>СК2.</i> Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.</p> <p><i>СК4.</i> Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.</p> <p><i>СК10.</i> Здатність дотримуватися норм професійної етики.</p> <p><i>СК11.</i> Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p>	<p><i>ПР1.</i> Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання</p> <p><i>ПР2.</i> Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань</p> <p><i>ПР10.</i> Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, відстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.</p> <p><i>ПР15.</i> Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p> <p><i>ПР16.</i> Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога</p> <p><i>ПР17.</i> Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.</p> <p><i>ПР19.</i> Знати, розуміти сутність психологічних особливостей та поведінки особистості, застосовувати оптимальні форми професійної взаємодії</p>

2.2. ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ:

Супутніми для вивчення цієї дисципліни є «Спеціальна психологія».

Наступними для цієї дисципліни буде вивчення предметів «Психологічне консультування».

2.3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПСБ-24-1, ПСБз-24-1

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин										
	денна форма						Заочна форма				
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі			
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	І.К.Р.	С.Р.С.		Лекції	Семінарські заняття	І.К.Р.	С.Р.С.
Модуль I денна форма навчання = 1,93 зал. кред. (58 год.) Модуль I заочна форма навчання = 1,86 зал. кред. (56 год.)											
ЗМ I. (Т.1-5) Теоретико-методологічні основи патопсихології											
Т.1. Предмет, мета та завдання патопсихології	12	2	2			8	12		2		10
Т.2. Норма і патологія. Патологічне дослідження	10	2		2		6	12	2			10
Т.3. Основні форми роботи психолога в медичних установах	12	2	2			8	10				10
Т.4. Порушення свідомості, самосвідомості, уваги та відчуття	12	2		2	2	6	12			2	10
Т.5. Патологія сприйняття. Порушення пам'яті та інтелекту	12	2	2	2		6	10				10
Форма контролю – контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.) – письмова робота											
Разом за Модулем 1	58	10	6	6	2	34	56	2	2	2	50
Модуль II денна форма навчання = 2,07 зал. кред. (62 год.) Модуль II заочна форма навчання = 2,14 зал. кред. (64 год.)											
ЗМ II. (Т.6-11) Психічні порушення та їх характеристика											
Т.6. Розлади мислення та мовлення	10	2	2			6	10				10
Т.7. Порушення емоційно-вольової сфери та потягів	10	2		2		6	12	2			10
Т.8. Соматогенні порушення психіки та органічні психічні розлади	12	2	2	2		6	12		2		10
Т.9. Функціональні розлади психіки. Неврози	10	2		2		6	10				10
Т.10. Реактивні та постстресові психози	12	2		2		6	10				10
Т.11. Психосоматичні захворювання	8	2	2			6	10				10
Форма контролю – контрольна робота (за рахунок семінарського заняття – 40 хв.) – письмова робота											
Разом за Модулем 2	62	12	6	8	-	36	64	2	2	-	60
Форма підсумкового контролю – Екзамен											
Усього за навчальною дисципліною	120	22	12	14	2	70	120	4	4	2	110

РЕЙТИНГ-ПЛАН

ПСБ-24-1, ПСБз-24-1

Години		Тема	Форма заняття та діяльності (лекція, семінар, самостійна робота здобувача, контрольний захід, підсумкове тестування, індивідуальна робота)	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів)	
денна	заоч.	Модуль 1			денна	заоч.
2 2 8	0 2 10	Т.1. Предмет, мета та завдання патопсихології	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання	0 2 1	0 3 3
2 2 6	2 0 10	Т.2. Норма і патологія. Патологічне дослідження	Лекція Практичне заняття Самостійна робота	ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань	0 2 1	0 0 3
2 2 8	0 0 10	Т.3. Основні форми роботи психолога в медичних установах	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, відстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.	0 2 1	0 0 3
2 2 2 6	0 0 2 10	Т.4. Порушення свідомості, самосвідомості, уваги та відчуття	Лекція Практичне заняття Індивідуально-консультаційна робота Самостійна робота	ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	0 2 4 1	0 0 4 3
2 2 2 6	0 0 0 10	Т.5. Патологія сприйняття. Порушення пам'яті та інтелекту	Лекція Семінарське заняття Практичне заняття Самостійна робота	ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога	0 2 2 1	0 0 0 3
			Проміжний модульний контроль 1		2	
58	56	Усього за модулем 1			23	22
Модуль 2						
2 2 6	0 0 10	Т.6. Розлади мислення та мовлення	Лекція Семінарське заняття Самостійна робота	ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у	0 2 1	0 0 3

				професійній та громадській діяльності.		
2 2 6	2 0 10	Т.7. Порухення емоційно-вольової сфери та потягів	Лекція Практичне заняття Самостійна робота	ПР19. Знати, розуміти сутність психологічних особливостей та поведінки особистості, застосовувати оптимальні форми професійної взаємодії	0 2 1	0 0 3
2 2 2 6	0 2 0 10	Т.8. Соматогенні порушення психіки та органічні психічні розлади	Лекція Семинарське заняття Практичне заняття Самостійна робота	ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань	0 2 2 1	0 3 0 3
2 2 6	0 0 10	Т.9. Функціональні розлади психіки. Неврози	Лекція Практичне заняття Самостійна робота	ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, відстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.	0 2 1	0 0 3
2 2 6	0 0 10	Т.10. Реактивні та постстресові психози	Лекція Практичне заняття Самостійна робота	ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	0 2 1	0 0 3
2 2 6	0 0 10	Т.11. Психосоматичні захворювання	Лекція Семинарське заняття Самостійна робота	ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання	0 2 1	0 0 3
		Проміжний модульний контроль 2	Контрольна робота (для заочної ф/н)		2	2
62	64	Усього за модулем 2			22	23
		Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE			5	5
		Форма підсумкового контролю – екзамен			50	50
		Усього за курсом			100	100

2.5. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Мультимедійний супровід.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПАТОПСИХОЛОГІЇ

CONTENT MODULE № 1. THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF PATHOPSYCHOLOGY

Тема 1. Предмет, мета та завдання патопсихології

План лекційного заняття

1. Патопсихологія як галузь психологічної науки.
2. Предмет патопсихології
3. Завдання патопсихології
4. Взаємозв'язки патопсихології з іншими дисциплінами

План семінарського заняття.

1. Теоретичні проблеми патопсихології, що мають інтегративне значення для психології та психіатрії.
2. Основні напрями розвитку патопсихології

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Характеристика практичної спрямованості патопсихології
2. Надати характеристику поняттю «клінічно-психологічний синдром»
3. Характеристика шизофренічного, або дисоціативного симптомокомплексу
4. Характеристика психопатичного (особистісно-аномального) симптомокомплексу

Перелік питань для самоконтролю

1. Характеристика органічного (екзо-ендогенного) симптомокомплексу
2. Характеристика олігофренічного симптомокомплекс
3. Характеристика реактивних психозів.

Рекомендована література:

Основна: [3]

Допоміжна: [1,4]

Інформ. ресурси Інтернет: [1]

Міжнародні видання [1]

Topic 1. Subject, Goals, and Objectives of Pathopsychology

Lecture Plan

1. Pathopsychology as a branch of psychological science.
2. Subject of pathopsychology.
3. Objectives of pathopsychology.
4. Interconnections of pathopsychology with other disciplines.

Seminar Plan

1. Theoretical problems of pathopsychology with integrative significance for psychology and psychiatry.
2. Main directions of pathopsychology development

Independent Work Plan for Higher Education Students

1. Characteristics of the practical orientation of pathopsychology.
2. Definition and characteristics of the concept of "clinical-psychological syndrome."
3. Characteristics of the schizophrenic (or dissociative) symptom complex.
4. Characteristics of the psychopathic (personality-anomalous) symptom complex.

Self-Assessment Questions

1. Characteristics of the organic (exo-endogenous) symptom complex.
2. Characteristics of the oligophrenic symptom complex.
3. Characteristics of reactive psychoses.

Recommended Literature:

Main sources: [3]

Supplementary sources: [1,4]

Online informational resources: [1]

International publications: [1]

Тема 2. Норма і патологія. Патологічне дослідження

План лекційного заняття

1. Поняття та основний зміст “норма”.
2. Норма та патологія з погляду різних психологічних шкіл.
3. Концепція психологічної “норми” Е. Фрома.
4. Основні завдання психодіагностичного напрямку досліджень у патопсихології. Отримання даних для діагностики.
5. Психокорекційний напрямку досліджень у патопсихології. Дослідження динаміки психічних порушень
6. Участь в експертній роботі.

План практичного заняття

1. Відповідність шести змістів поняття “норма”.
2. Психоаналітична концепція поняття “норма”.
3. Когнітивно-біхевіоральна концепція поняття “норма”.
4. Екзистенційно-гуманістична концепція поняття “норма”.
5. Патологічні рівні мозкових процесів
6. Основні напрями розвитку патопсихології

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Надати характеристику основного напрямку патопсихології: патопсихологія психічних процесів
2. Психометрія у патопсихології
3. Патопсихологічні синдроми
4. Патобіологічний рівні в системі ієрархії мозкових процесів
5. Фізіологічний рівні в системі ієрархії мозкових процесів
6. Пато- та нейропсихологічний рівні в системі ієрархії мозкових процесів
7. Психопатологічний рівні в системі ієрархії мозкових процесів

Перелік питань для самоконтролю

1. Характеристика дій психолога у Судово-психологічній експертизі
2. Характеристика дій психолога у посмертній експертизі
3. Характеристика дій психолога у військовій експертизі

Рекомендована література:

Основна: [3]

Допоміжна: [1,2]

Інформ. ресурси Інтернет: [3]

Topic 2. Norm and Pathology. Pathopsychological Research

Lecture Plan

1. Concept and main content of "norm."
2. Norm and pathology from the perspective of different psychological schools.
3. Erich Fromm's concept of psychological "norm."
4. Main tasks of the psychodiagnostic research approach in pathopsychology. Data collection for diagnosis.
5. Psychocorrectional research approach in pathopsychology. Studying the dynamics of mental disorders.
6. Participation in expert work.

Practical Session Plan

1. Correspondence of six meanings of the concept of "norm."
2. Psychoanalytic concept of "norm."
3. Cognitive-behavioral concept of "norm."
4. Existential-humanistic concept of "norm."
5. Pathological levels of brain processes.
6. Main directions of pathopsychology development.

Independent Work Plan for Higher Education Students

1. Characteristics of the main branch of pathopsychology: pathopsychology of mental processes.
2. Psychometry in pathopsychology.
3. Pathopsychological syndromes.
4. Pathobiological level in the hierarchy of brain processes.
5. Physiological level in the hierarchy of brain processes.
6. Patho- and neuropsychological level in the hierarchy of brain processes.
7. Psychopathological level in the hierarchy of brain processes.

Self-Assessment Questions

1. Characteristics of a psychologist's actions in forensic psychological expertise.
2. Characteristics of a psychologist's actions in postmortem expertise.
3. Characteristics of a psychologist's actions in military expertise.

Recommended Literature:

Main sources: [3]

Supplementary sources: [1,2]

Online informational resources: [3]

International publications: [1]

Тема 3. Основні форми роботи психолога в медичних установах

План лекційного заняття

1. Психодіагностика і психотерапія в діяльності психолога
2. Психогігієна, психопрофілактика і реабілітація в клініці
3. Психологічна реабілітація осіб з різними видами травматизації

План семінарського заняття

1. Методи:Бесіда, Спостереження, Тестування, Психокорекція та Психотерапія
2. Психогігієна, Психопрофілактика, Реабілітація
3. Особливості реабілітації залежностей.
4. Модель психологічної реабілітації при ПТСР.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Мета діагностики в клінічній практиці.
2. Методи психотерапевтичної роботи: Особистісно-орієнтована, Сімейна психотерапія, Когнітивно-поведінкова терапія, Сугестивна терапія, Психоаналіз.
3. Реабілітації наркозалежних.
4. Особливості психологічної реабілітації осіб, які зазнали сексуального насильства

Перелік питань для самоконтролю:

1. Завдання діяльності медичного психолога
2. Основні функції клінічного діагноста
3. Методи психологічної саморегуляції:

Рекомендована література:

Основна: [1,3]

Допоміжна: [2,4]

Інформ. ресурси Інтернет: [4]

Міжнародні видання [1]

Topic 3. Main Forms of a Psychologist's Work in Medical Institutions

Lecture Plan

1. Psychodiagnostics and psychotherapy in a psychologist's practice.
2. Psychohygiene, psychoprophylaxis, and rehabilitation in clinical settings.
3. Psychological rehabilitation of individuals with various types of trauma.

Seminar Plan

1. Methods: Interview, Observation, Testing, Psychocorrection, and Psychotherapy.

2. Psychohygiene, Psychoprophylaxis, Rehabilitation.
3. Features of addiction rehabilitation.
4. Psychological rehabilitation model for PTSD.

Independent Work Plan for Higher Education Students

1. The purpose of diagnostics in clinical practice.
2. Methods of psychotherapeutic work: Person-centered therapy, Family therapy, Cognitive-behavioral therapy, Suggestive therapy, Psychoanalysis.
3. Rehabilitation of drug addicts.
4. Psychological rehabilitation of individuals who have experienced sexual violence.

Self-Assessment Questions

1. Tasks of a medical psychologist's professional activity.
2. Main functions of a clinical diagnostician.
3. Methods of psychological self-regulation.

Recommended Literature:

Main sources: [1, 3]

Supplementary sources: [2,4]

Online informational resources: [4]

International publications: [1]

Тема 4. Порушення свідомості, самосвідомості, уваги та відчуття

План лекційного заняття.

1. Свідомість та її розлади.
2. Розлади самосвідомості.
3. Розлади уваги.
4. Порушення відчуття.

План практичного заняття.

1. Розкрити поняття «свідомість» та «самосвідомість».
2. Назвіть критерії затьмареної свідомості.
3. Охарактеризуйте розлади свідомості: приглушений стан, делірій, онейроїд, сутінковий стан.
4. Охарактеризуйте розлади самосвідомості: псевдодеменція, деперсоналізація.

План індивідуально-консультативної роботи.

Індивідуально-консультаційна робота має бути виконана у формі аналітично-проблемного есе, обсягом до 10 сторінок.

1. Розлади, що пов'язані з дефіцитом уваги та гіперактивністю.
2. Розлади, що пов'язані з дефіцитом уваги з гіперактивністю на фоні гіперздібностей.
3. Охарактеризуйте розлад самосвідомості «псевдодеменція».
4. Охарактеризуйте розлад самосвідомості «деперсоналізація».
5. Розлади відчуття.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти.

1. К. Ясперс – 4 формальні ознаки свідомості.
2. Критерії затьмареної свідомості.
3. Розлади свідомості: приглушений стан, делірій, онейроїд, сутінковий стан.
4. Порушення уваги.
5. Розуміння уваги, її фізіологічна основа.
6. Критерії затьмареної свідомості.
7. Характеристика основних станів порушеної самосвідомості.

Перелік питань для самоконтролю.

1. Охарактеризуйте поняття «свідомість».
2. Назвіть розлади свідомості.
3. Що таке «самосвідомість».
4. Назвіть ознаки за К. Ясперсом.

5. Поясніть розлад «приглушені стани».
6. Поясніть розлад «делірій».
7. Поясніть розлад «онейроїд».
8. Поясніть розлад «сутінковий стан».

Рекомендована література:

Основна: [2,3]

Допоміжна: [1,4]

Інформ. ресурси Інтернет: [1]

Міжнародні видання [2]

Topic 4. Disorders of Consciousness, Self-Consciousness, Attention, and Sensation

Lecture Plan

1. Consciousness and its disorders.
2. Disorders of self-consciousness.
3. Attention disorders.
4. Sensory disturbances.

Practical Session Plan

1. Define the concepts of "consciousness" and "self-consciousness."
2. List the criteria for clouded consciousness.
3. Characterize consciousness disorders: obtunded state, delirium, oneiroid, twilight state.
4. Characterize self-consciousness disorders: pseudodementia, depersonalization.

Individual Consultation Work

Individual consultation work should be completed in the form of an analytical-problematic essay, up to 10 pages in length.

1. Disorders associated with attention deficit and hyperactivity.
2. Disorders associated with attention deficit and hyperactivity in the context of exceptional abilities.
3. Characterize the self-consciousness disorder "pseudodementia."
4. Characterize the self-consciousness disorder "depersonalization."
5. Sensory disorders.

Independent Work Plan for Higher Education Students

1. K. Jaspers – Four formal features of consciousness.
2. Criteria for clouded consciousness.
3. Disorders of consciousness: obtunded state, delirium, oneiroid, twilight state.
4. Attention disorders.
5. Understanding attention and its physiological basis.
6. Criteria for clouded consciousness.
7. Characteristics of major states of impaired self-consciousness.

Self-Assessment Questions

1. Define the concept of "consciousness."
2. Name the disorders of consciousness.
3. What is "self-consciousness"?
4. List the signs according to K. Jaspers.
5. Explain the disorder "obtunded states."
6. Explain the disorder "delirium."
7. Explain the disorder "oneiroid."
8. Explain the disorder "twilight state."

Recommended Literature:

Main sources: [2, 3]

Supplementary sources: [1,4]

Online informational resources: [1]

International publications: [2]

Тема 5. Патологія сприйняття. Порушення пам'яті та інтелекту

План лекційного заняття.

1. Клінічна та психологічна феноменологія порушень сприйняття.
2. Психологічні механізми порушень сприйняття.
3. Психологія особистісного компонента сприйняття.
4. Психологічні механізми порушення пам'яті.
5. Співвідношення порушень пам'яті.
6. Безпосередня та опосередкована пам'ять та порушення співвідношень при різних хворобах.

План семінарського заняття.

1. Охарактеризуйте поняття «сприйняття».
2. Опишіть розлад сприйняття: ілюзії.
3. Опишіть розлад сприйняття: галюцинації.
4. Опишіть розлад сприйняття: ейдетизм.
5. Опишіть розлад сприйняття: сенестопатії.
6. Опишіть розлад сприйняття: агнозії.
7. Опишіть розлад сприйняття: соматоagnoзії.
8. Опишіть розлад сприйняття: дереалізація.
9. Опишіть розлад сприйняття: деперсоналізація.
10. Опишіть розлад сприйняття: порушення сприймання часу.

План практичного заняття.

1. Методи дослідження корекції динамічних розладів пам'яті.
2. Порушення пам'яті: часткові порушення пам'яті, амнезії, парамнезії, дисоціації, та фізіологічні причини їх порушень.
3. Механізми порушень інтелекту.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти.

1. Роль перенавантаження аналізаторів у виникненні порушень сприйняття.
2. Недостатність інформації у виникненні порушень сприйняття

Перелік питань для самоконтролю.

1. Клінічна та психологічна феноменологія порушень сприйняття.
2. Психологічні механізми порушень сприйняття.
3. Психологія особистісного компонента сприйняття.
4. Охарактеризуйте поняття «сприйняття».
5. Опишіть розлад сприйняття: ілюзії, галюцинації, ейдетизм, сенестопатії, гнозії, соматоagnoзії, дереалізація, деперсоналізація, порушення сприймання часу.

Рекомендована література:

Основна: [2,3]

Допоміжна: [1,2]

Інформ. ресурси Інтернет: [3]

Міжнародні видання [2]

Topic 5. Pathology of Perception. Disorders of Memory and Intelligence

Lecture Plan

1. Clinical and psychological phenomenology of perception disorders.
2. Psychological mechanisms of perception disorders.
3. Psychology of the personal component of perception.
4. Psychological mechanisms of memory disorders.
5. Correlation of different types of memory disorders.
6. Immediate and mediated memory, and the disruption of their balance in various diseases.

Seminar Plan

1. Define the concept of "perception."

2. Describe perception disorder: illusions.
3. Describe perception disorder: hallucinations.
4. Describe perception disorder: eidetic perception.
5. Describe perception disorder: senestopathies.
6. Describe perception disorder: agnosias.
7. Describe perception disorder: somatoagnosias.
8. Describe perception disorder: derealization.
9. Describe perception disorder: depersonalization.
10. Describe perception disorder: disturbances in time perception.

Practical Session Plan

1. Methods of studying and correcting dynamic memory disorders.
2. Memory disorders: partial memory impairments, amnesias, paramnesias, dissociations, and physiological causes of these impairments.
3. Mechanisms of intellectual impairments.

Independent Work Plan for Higher Education Students

1. The role of sensory overload in the emergence of perception disorders.
2. The impact of insufficient information in the development of perception disorders.

Self-Assessment Questions

1. Clinical and psychological phenomenology of perception disorders.
2. Psychological mechanisms of perception disorders.
3. The psychology of the personal component of perception
4. Define the concept of "perception."
5. Describe perception disorders: illusions, hallucinations, eidetic perception, senestopathies, agnosias, somatoagnosias, derealization, depersonalization, disturbances in time perception.

Recommended Literature:

Main sources: [2, 3]

Supplementary sources: [1,2]

Online informational resources: [3]

International publications: [2]

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 2. Психічні порушення та їх характеристика **CONTENT MODULE № 2. MENTAL DISORDERS AND THEIR** **CHARACTERISTICS**

Тема 6. Розлади мислення та мовлення

План лекційного заняття

1. Психологічні механізми порушення мислення.
2. Клінічна феноменологія розладів мислення.
3. Психологічні теорії механізмів мислення.
4. Психоаналітичні теорії механізмів мислення.
5. Функції мовлення.
6. Порушення мовлення.
7. Розлади мовлення

План семінарського заняття

1. Порушення процесів узагальнення та абстрагування.
2. Порушення цілеспрямованості та динамічності мислення.
3. Етіопатогенез мовних розладів.
4. Неологізми в мові, стереотипізації.
5. Порушення автоматизму.

План самостійної роботи здобувачів вищої освіти

1. Порушення мотиваційного компоненту
2. Розкрийте мету та принципи консультативно-коригуючої роботи.

3. Розкрийте суть та специфіку застосування психотерапії

Перелік питань для самоконтролю.

1. Поясніть суть розладу особистості: порушення смислоутворення та підконтрольності поведінки.
2. Порушення динамічності мислення.
3. Клінічна феноменологія розладів мислення.

Рекомендована література:

Основна: [2,3]

Допоміжна: [1,4]

Інформ. ресурси Інтернет: [4]

Міжнародні видання [2]

Topic 6. Thought and Speech Disorders

Lecture Plan

1. Psychological mechanisms of thought disorders.
2. Clinical phenomenology of thought disorders.
3. Psychological theories of thought mechanisms.
4. Psychoanalytic theories of thought mechanisms.
5. Functions of speech.
6. Speech impairments.
7. Speech disorders.

Seminar Plan

1. Disturbances in the processes of generalization and abstraction.
2. Impairments in goal-directedness and dynamism of thinking.
3. Etiopathogenesis of speech disorders.
4. Neologisms in speech, stereotypization.
5. Impairment of automatism.

Independent Work Plan for Higher Education Students

1. Disorders of the motivational component.
2. Explain the purpose and principles of consultative and corrective work.
3. Describe the essence and specificity of psychotherapy applications.

Self-Assessment Questions

1. Explain the essence of personality disorder: impairment of meaning formation and behavior control.
2. Disorders of thought dynamism.
3. Clinical phenomenology of thought disorders.

Recommended Literature:

Main sources: [2, 3]

Supplementary sources: [1,4]

Online informational resources: [4]

International publications: [2]

Тема 7. Порушення емоційно-вольової сфери та потягів

План лекційного заняття

1. Поняття «Емоції» та їх розлади.
2. Розлади вольової сфери.
3. Розлади потягу.
4. Розлади психомоторики.

План практичного заняття

1. Розлади афектів.
2. Порушення та розлади волі.
3. Розлади потягу.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Настрій.
2. Страх
3. Тривога.
4. Синдром розладу емоцій

Перелік питань для самоконтролю.

1. Настрій: ейфорія, дисфорія, депресія, емоційна лабільність, афект.
2. Види фобій: агарофобія, клаустрофобія, соціофобія, нозофобія, контрастні нав'язливості.
3. Інші розлади емоцій: слабодухість, неадекватність, апатія, туга, відчуття втрати почуттів, амбівалентність, алексетимія, ангедонія.
4. Синдром розладу емоцій, афективні синдроми: маніакальний, депресивний.
5. Два види недорозвитку емоцій.
6. Вольовий процес можна описати у вигляді 3-х етапів: ..?
7. Послаблення та посилення харчового потягу: булімія, анорексія, поліфагія.
8. Послаблення та посилення статевого потягу: імпульсивний потяг і дії – піроманія, kleptomania, dromomania.
9. Розлади та недорозвиток психомоторики: гіпокінезія, гіперкінезія, ехопраксія, ехолалія, ехомімія, паракінезія, гіперкінезія, диспраксія, апраксія.

Рекомендована література:

Основна: [2,3]

Допоміжна: [2,5]

Інформ. ресурси Інтернет: [2]

Міжнародні видання [2]

Topic 7. Disorders of the Emotional-Volitional Sphere and Drives

Lecture Plan

1. The concept of "Emotions" and their disorders.
2. Disorders of the volitional sphere.
3. Disorders of drives.
4. Psychomotor disorders.

Practical Session Plan

1. Affective disorders.
2. Impairments and disorders of willpower.
3. Disorders of drives.

Independent Work Plan for Higher Education Students

1. Mood.
2. Fear.
3. Anxiety.
4. Emotional disorder syndrome.

Self-Assessment Questions

1. Mood: euphoria, dysphoria, depression, emotional lability, affect.
2. Types of phobias: agoraphobia, claustrophobia, social phobia, nosophobia, contrast obsessions.
3. Other emotional disorders: emotional weakness, inadequacy, apathy, melancholy, loss of feelings, ambivalence, alexithymia, anhedonia.
4. Emotional disorder syndrome, affective syndromes: manic, depressive.
5. Two types of emotional underdevelopment.
6. The volitional process can be described in three stages: ..?
7. Weakening and intensification of food drive: bulimia, anorexia, polyphagia.
8. Weakening and intensification of sexual drive: impulsive drive and actions – pyromania, kleptomania, dromomania.
9. Disorders and underdevelopment of psychomotor functions: hypokinesia, hyperkinesia, echopraxia, echolalia, echomimia, parakinesias, hyperkinesias, dyspraxia, apraxia.

Recommended Literature:

Main sources: [2, 3]

Supplementary sources: [2,5]

Online informational resources: [2]

International publications: [2]

Тема 8. Соматогенні порушення психіки та органічні психічні розлади

План лекційного заняття

1. Астенічний синдром.
2. Депресивні розлади.
3. Іпохондричний розлад.
4. Афективні розлади настрою
5. Хвороба Альцгеймера
6. Судинна деменція
7. Мультиінфарктна деменція
8. Субкортикальна судинна деменція
9. Хвороба Піка

План семінарського заняття

1. Психологічні діагностичні критерії розладів: Астенічний, Депресивні, Іпохондричний, Афективні
2. Реабілітаційні заходи розладів: Астенічний, Депресивні, Іпохондричний, Афективні.

План практичного заняття.

1. Психологічні діагностичні критерії органічних психічних розладів
2. Реабілітаційні заходи органічних психічних розладів
3. 4 групи судинної деменції

План самостійної роботи здобувача вищої освіти.

1. Соматоформні розлади: Соматизований розлад.
2. Психологічні діагностичні критерії «Соматизований розлад» .
3. Реабілітаційні заходи “ Соматизований розлад”.

Перелік питань для самоконтролю

1. Характеристика методу “індивідуально-орієнтована психотерапія».
2. Характеристика методу “підтримуюча психотерапія “.
3. Характеристика методу “логотерапія “.
4. Характеристика порушення «психопатизація».
5. Характеристика порушення “соматогенний психоз”.

Рекомендована література:

Основна: [2,3]

Допоміжна: [2,5]

Інформ. ресурси Інтернет: [1]

Міжнародні видання [1]

Topic 8. Somatogenic Mental Disorders and Organic Mental Disorders

Lecture Plan

1. Asthenic syndrome.
2. Depressive disorders.
3. Hypochondriac disorder.
4. Affective mood disorders.
5. Alzheimer's disease.
6. Vascular dementia.
7. Multi-infarct dementia.
8. Subcortical vascular dementia

9. Pick's disease.

Seminar Plan

1. Psychological diagnostic criteria for disorders: Asthenic, Depressive, Hypochondriac, Affective.
2. Rehabilitation measures for disorders: Asthenic, Depressive, Hypochondriac, Affective.

Practical Session Plan

1. Psychological diagnostic criteria for organic mental disorders.
2. Rehabilitation measures for organic mental disorders.
3. Four types of vascular dementia.

Independent Work Plan for Higher Education Students

1. Somatoform disorders: Somatized disorder.
2. Psychological diagnostic criteria for "Somatized disorder."
3. Rehabilitation measures for "Somatized disorder."

Self-Assessment Questions

1. Describe the method of "individual-oriented psychotherapy."
2. Characterize the method of "supportive psychotherapy."
3. Characterize the method of "logotherapy."
4. Explain the disorder "psychopathization."
5. Describe the disorder "somatogenic psychosis."

Recommended Literature:

Main sources: [2, 3]

Supplementary sources: [2,5]

Online informational resources: [1]

International publications: [1]

Тема 9. Функціональні розлади психіки. Неврози

План лекційного заняття

1. Невротичні психогенні реакції
2. Панічні розлади
3. Розлади адаптації
4. Характеристика невротичних розладів
5. Основні групи клінічної симптоматики неврозів
6. Розлади інших психічних функцій при неврозах

План практичного заняття

1. Ситуаційна психогенна реакція.
2. Панічні атаки
3. Психопатологічна симптоматика неврастенії
4. Форми неврастенії. Психологічні діагностичні критерії.
5. Невроз нав'язливості
6. Істерія
7. Невротичний розвиток особистості

План самостійної роботи здобувача вищої освіти.

1. Характеристика "феномена Йореса».
2. Характеристика поведінки при "Панічних атаках".
3. Характеристика поведінки при "Розладах адаптації".

Перелік питань для самоконтролю

1. Проблеми адаптації до нових умов.
2. Властивості та умови розвитку здорової людини.
3. Критерії "успішності" адаптаційних процесів людини.
4. Умови збереження психологічного здоров'я.
5. Вплив зовнішнього і внутрішнього соціального оточення на психіку окремої людини.

Рекомендована література:

Основна: [2,3]

Допоміжна: [1,5]

Інформ. ресурси Інтернет: [3]

Міжнародні видання [2]

Topic 9. Functional Mental Disorders. Neuroses

Lecture Plan

1. Neurotic psychogenic reactions.
2. Panic disorders.
3. Adaptation disorders.
4. Characteristics of neurotic disorders.
5. Main groups of clinical symptoms of neuroses.
6. Disorders of other mental functions in neuroses.

Practical Session Plan

1. Situational psychogenic reaction.
2. Panic attacks.
3. Psychopathological symptoms of neurasthenia.
4. Forms of neurasthenia. Psychological diagnostic criteria.
5. Obsessive-compulsive neurosis.
6. Hysteria.
7. Neurotic personality development.

Independent Work Plan for Higher Education Students

1. Characteristics of the “Jores phenomenon.”
2. Behavioral characteristics in “Panic attacks.”
3. Behavioral characteristics in “Adaptation disorders.”

Self-Assessment Questions

1. Problems of adaptation to new conditions.
2. Properties and conditions for the development of a mentally healthy individual.
3. Criteria for the “success” of a person’s adaptation processes.
4. Conditions for maintaining psychological health.
5. The influence of external and internal social environments on an individual’s psyche.

Recommended Literature:

Main sources: [2, 3]

Supplementary sources: [1,5]

Online informational resources: [3]

International publications: [2]

Тема 10. Реактивні та постстресові психози

План лекційного заняття

1. Реактивні психози. Їх види.
2. Затяжні психогенні психози.
3. ПТСР. Стрес як психологічна травма.
4. Типи реакції гострого стресу.
5. Рівні реабілітації ПТСР.

План практичного заняття

1. Види реактивних психозів.
2. Симптоми Афективно-шокових психогенних реакцій.
3. Поведінка при реактивному параноїді.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти.

1. Реактивна депресія.
2. Реактивний параноїд.

3. Здорова робота 4 типів захисного реагування.
4. Негативні характеристики захисного реагування

Перелік питань для самоконтролю

1. “Синдром самозванця”.
2. Реабілітація емоційної природи
3. Тілесна взаємодопомога.
4. Якість емоційного інтелекту

Рекомендована література:

Основна: [2,3]

Допоміжна: [1,3]

Інформ. ресурси Інтернет: [4]

Міжнародні видання [1]

Topic 10. Reactive and Post-Stress Psychoses

Lecture Plan

1. Reactive psychoses and their types.
2. Prolonged psychogenic psychoses.
3. PTSD: Stress as psychological trauma.
4. Types of acute stress reactions.
5. Levels of PTSD rehabilitation.

Practical Session Plan

1. Types of reactive psychoses.
2. Symptoms of affective-shock psychogenic reactions.
3. Behavior in reactive paranoia.

Independent Work Plan for Higher Education Students

1. Reactive depression.
2. Reactive paranoia.
3. Healthy functioning of four types of defense mechanisms.
4. Negative characteristics of defense mechanisms.

Self-Assessment Questions

1. "Impostor syndrome."
2. Rehabilitation of emotional nature.
3. Somatic mutual support.
4. Quality of emotional intelligence.

Recommended Literature:

Main sources: [2, 3]

Supplementary sources: [1,3]

Online informational resources: [4]

International publications: [2]

Тема 11. Психосоматичні захворювання

План лекційного заняття

1. Поняття “психосоматичні розлади”. Фактори дії.
2. Прихована депресія та її варіанти.
3. Основні клінічні форми прихованої депресії.

План семінарського заняття

1. Кардіалгічний синдром.
2. Цефалгічний синдром.
3. Абдомінальний синдром.
4. Діенцефальний синдром.

План самостійної роботи здобувача вищої освіти

1. Ознаки прихованої депресії
2. Структура синдрому психоневрологічних розладі
3. Структура Функціональних розладів діяльності серця
4. Симптоми тривожно-фобічного невротичного типу відреагування.
5. Питання диференційної діагностики .

Перелік питань для самоконтролю

1. Особливості лікування органних неврозів.
2. Характеристика лікування за Й. Касирським.

Рекомендована література:

Основна: [2,3]

Допоміжна: [1,3]

Інформ. ресурси Інтернет: [4]

Міжнародні видання [1]

Topic 11. Psychosomatic Disorders

Lecture Plan

1. Concept of "psychosomatic disorders" and influencing factors.
2. Masked depression and its variants.
3. Main clinical forms of masked depression.

Seminar Plan

1. Cardialgic syndrome.
2. Cephalgic syndrome.
3. Abdominal syndrome.
4. Diencephalic syndrome.

Independent Work Plan for Higher Education Students

1. Signs of masked depression.
2. Structure of psychoneurological disorder syndrome.
3. Structure of functional heart disorders.
4. Symptoms of anxiety-phobic neurotic response type.
5. Issues of differential diagnosis.

Self-Assessment Questions

1. Features of treatment of organ neuroses.
2. Characteristics of treatment according to J. Kasirsky.

Recommended Literature:

Main sources: [2, 3]

Supplementary sources: [1,3]

Online informational resources: [4]

International publications: [1]

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE для денної форми навчання (максимально до 5 балів).

Виконання самостійної роботи, як правило, оцінюється під час проведення семінарських занять та написання контрольної роботи у вигляді опитування в тому числі за питаннями які виносяться на самостійну роботу.

Шкала оцінювання самостійної роботи здобувачів вищої освіти

Кількість балів		Критерії оцінювання
Денна ф/н	Заочна ф/н	
1	3	Здобувач вищої освіти у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей
0,75	2	Здобувач вищої освіти всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
0,5	1	Здобувач поверхово викладає навчальний матеріал, недостатньо чітко розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускає при цьому суттєві помилки
0	0	Робота відсутня

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях

Кількість балів		Критерії оцінювання
Денна ф/н	Заочна ф/н	
2	3	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який у повному обсязі дав відповіді на всі питання. При цьому використовував актуальну наукову термінологію належним чином обґрунтовував свої думки та зробивузагальнені підсумки.
1,5	2,5	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який в основному розкрив зміст теоретичних питань. Проте, при висвітленні деяких питань не вистачало достатньої аргументації, допускалися при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
1	2	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав фрагментарні відповіді на теоретичні питання (без аргументації й обґрунтування, підсумків), у відповідях присутні неточності та помилки або відповідь дана лише на окремі питання
0,5	1	Оцінюється робота здобувача вищої освіти, який дав неправильну відповідь на всі теоретичні питання, допустив істотні помилки, оперував неактуальною застарілою інформацією або відповіді на питання відсутні взагалі
0	0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання

Шкала оцінювання роботи здобувачів вищої освіти на практичних заняттях

для денної форми навчання

Кількість балів	Критерії оцінювання

2	Здобувач вищої освіти має глибокі знання з тем практичних занять. Доповідь змістовна, ґрунтовна та відповідає вимогам. При підготовці до заняття студент використовував творчий підхід, не обмежуючись тільки матеріалами підручника або лекції. Під час практичного заняття студент активно приймає участь в дискусіях та доповнює відповіді інших. Протягом відповіді активно використовує приклади для кращого розуміння матеріалу. Під час заняття вдало поєднує теоретичні знання та практичні вміння з даної дисципліни. Приймає активну участь у розв'язанні розрахунково-графічних робіт.
1,5	Здобувач вищої освіти знає програмний матеріал повністю. Доповідь відповідає вимогам. Здобувач вищої освіти своєчасно готується до заняття. Під час заняття студент відповідає на поставлені запитання. Проте існують проблеми з застосуванням прикладів з практичної діяльності. Існують певні помилки в трактуванні поставленого питання, не вміє самостійно та творчо мислити, не може вийти за межі теми.
1	Здобувач вищої освіти знає основну тему заняття, має уявлення про поставлене питання, але його знання мають загальний характер. Відповіді базуються лише тільки на лекційному курсі і практично не підкріплені прикладами. Має певні прогалини в інших темах, на яких базується матеріал практичного заняття.
0	Здобувач вищої освіти повністю не знає програмного матеріалу, не працює в аудиторії, не готовий відповідати на будь-яке запитання з теми практичного заняття.

Оцінювання індивідуально-консультаційної роботи здобувачів вищої освіти для денної та заочної форми навчання

Індивідуальна робота здобувачів вищої освіти виконується до теми 4 «Порушення свідомості, самосвідомості, уваги та відчуття». Індивідуальна робота має проєктний характер та передбачає виконання дослідження за наступним планом:

1. Розлади, що пов'язані з дефіцитом уваги та гіперактивністю.
2. Розлади, що пов'язані з дефіцитом уваги з гіперактивністю на фоні гіперздібностей.
3. Охарактеризуйте розлад самосвідомості «псевдодеменція».
4. Охарактеризуйте розлад самосвідомості «деперсоналізація».
5. Розлади відчуття.

Отримані результати оформлюються у вигляді звіту в якому має бути зазначено: хід дослідження, методики використані у процесі дослідження, отримані результати та висновок згідно отриманих результатів.

Шкала оцінювання індивідуально-консультаційної роботи здобувачів вищої освіти

К-сть балів		Критерії оцінювання
Денна ф/н	Заочна ф/н	
4	4	Роботу описано послідовно та логічно, викладено усі етапи дослідження, висвітлені результати за методиками дослідження, висновки логічно обґрунтовані.
3	3	Роботу описано послідовно та логічно, є недоліки у висвітленні результатів або висновках, які незначним чином впливають на якість роботи.
2	2	Достатній рівень послідовності та логічності, висвітлено результати дослідження, проте відсутні висновки.
1	1	Є значні помилки у репрезентації результатів дослідження, що впливає на точність висновків.

0	0	Робота відсутня
---	---	-----------------

Критерії оцінювання контрольних робіт

Проведення поточного контрольного заходу є обов'язковим для здобувачів вищої освіти. Такий захід проводиться у вигляді аудиторної комплексної роботи та дозволяє здійснити контроль знань студентів за всіма змістовими модулями. Контрольний захід проводиться у письмовому вигляді і може включати теоретичні питання, розуміння понятійного апарату з навчальної дисципліни, тестові завдання.

Формою проміжного та поточного контролю є контрольні роботи

К-сть балів		Критерії оцінювання
Денна ф/н	Заочна ф/н	
2	2	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.
1,5	1,5	Здобувач вищої освіти володіє теоретичними засадами досліджуваної теми, проте не здатний навести прикладів
1	1	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0,5	0,5	Володіє навчальним матеріалом але не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.
0	0	Робота відсутня

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та екзамену (від 0 до 50 балів). Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку:

Відповідність підсумкової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ECTS

Сума балів за 100- бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен, курсова робота, практика	Залік
90-100	A	відмінно	відмінно	зараховано
80-89	B	дуже добре	добре	
70-79	C	добре	задовільно	
60-69	D	задовільно		
50-59	E	достатньо	незадовільно	не зараховано
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання		
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу		

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА

Шкала та критерії перезарахування результатів навчання, здобутих в неформальній освіті здобувача (до 25% обсягу контактних годин дисципліни)

Кількість балів	Форма заняття та діяльності	Критерії оцінювання	Рекомендовані ресурси для здобуття результату
4	Індивідуально-консультаційна робота	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату обсягом 30 годин (1 кредит ECTS) або більше за темою з переліку тем до виконання індивідуально-консультаційної роботи	1) Курси Малої академії наук Futurum futurum.man.gov.ua 2) Платформа Онлайн-навчання FutureLearn: https://www.futurelearn.com/ 3) Платформа Онлайн-навчання Udemu: https://www.udemy.com/ 4) Інші спеціалізовані суб'єкти надання освітніх послуг
3	Семінарське заняття	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату за темою семінарського заняття	1) Курси Малої академії наук Futurum futurum.man.gov.ua 2) Платформа Онлайн-навчання FutureLearn: https://www.futurelearn.com/ 3) Платформа Онлайн-навчання Udemu: https://www.udemy.com/ 4) Інші спеціалізовані суб'єкти надання освітніх послуг
2	Практичне заняття	Оцінюється робота за результатами надання сертифікату за темою практичного заняття	1) Курси Малої академії наук Futurum futurum.man.gov.ua 2) Платформа Онлайн-навчання FutureLearn: https://www.futurelearn.com/ 3) Платформа Онлайн-навчання Udemu: https://www.udemy.com/ 4) Інші спеціалізовані суб'єкти надання освітніх послуг
0		Відсутній результат або результат не відповідає тематиці дисципліни	

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

- тести;
- доповіді, есе;
- індивідуальні завдання;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- презентації результатів самостійної, індивідуальної роботи та наукових досліджень;
- контрольна робота;
- комп'ютерне тестування на платформі MOODLE ДПУ;
- екзамен.

6. ФОРМИ ТА ПИТАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Оцінювання результатів засвоєння програмного матеріалу з навчальної дисципліни «Патопсихологія» передбачає поточний, проміжний та підсумковий форми контролю, які здійснюються на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення семінарських, практичних занять, при перевірці самостійних робіт та виконанні контрольної роботи і має на меті перевірку рівня засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу з предмета.

При поточному контролі оцінюються наступні результати: - відповіді на семінарських, практичних заняттях; контрольних робіт; результати виконання завдань самостійної роботи здобувача, передбачених навчальним планом; для змішаної (дистанційної) форми навчання (відповіді під час занять в дистанційному режимі (на форумах, чатах, Zoom, Google Meet, Microsoft Teams тощо); результати виконання завдань самостійної роботи здобувача; результати виконання інших видів робіт (участь у наукових, науково-практичних конференціях, олімпіадах, підготовка наукової статті).

Проміжний контроль здійснюється у формі контрольного заходу (тест, інтерпретація теоретичного питання; розв'язання практичних ситуацій (кейсів)).

З навчальної дисципліни «Патопсихологія» передбачено 2 контрольні (модульні) роботи. Здобувачів завчасно інформуються про терміни проведення і зміст контрольної (модульної) роботи. Результат поточного контролю визначається сумарно за всіма складовими поточного контролю.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

Оцінювання результатів засвоєння програмного матеріалу з навчальної дисципліни «Патопсихологія» передбачає поточний, проміжний та підсумковий форми контролю, які здійснюються на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення семінарських занять, при перевірці самостійних робіт та виконанні контрольної роботи і має на меті перевірку рівня засвоєння здобувачами вищої освіти навчального матеріалу з предмета.

При поточному контролі оцінюються наступні результати: - відповіді на семінарських заняттях; контрольних робіт; результати виконання завдань самостійної роботи здобувача, передбачених навчальним планом; для змішаної (дистанційної) форми навчання (відповіді під час занять в дистанційному режимі (на форумах, чатах, Zoom, Google Meet, Microsoft Teams тощо); результати виконання завдань самостійної роботи здобувача; результати виконання інших видів робіт (участь у наукових, науково-практичних конференціях, олімпіадах, підготовка наукової статті).

Проміжний контроль здійснюється у формі контрольного заходу (тест, інтерпретація теоретичного питання; розв'язання практичних ситуацій (кейсів)).

З навчальної дисципліни «Патопсихологія» передбачено 2 контрольні (модульні) роботи. Здобувачів завчасно інформуються про терміни проведення і зміст контрольної (модульної) роботи. Результат поточного контролю визначається сумарно за всіма складовими поточного контролю.

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

Перелік питань до модульної контрольної роботи №1

1. Патопсихологія як галузь психологічної науки.
2. Предмет патопсихології.
3. Завдання патопсихології.
4. Взаємозв'язки патопсихології з іншими дисциплінам.
5. Психодіагностичний напрям досліджень у патопсихології.
6. Психокорекційний напряму досліджень у патопсихології.
7. Дослідження динаміки психічних порушень.
8. Патологічні рівні мозкових процесів.
9. Норма та патологія з погляду різних психологічних шкіл.
10. Психоаналітична концепція поняття “норма”.
11. Когнітивно-біхевіоральна концепція поняття “норма”.

12. Екзистенційно-гуманістична концепція поняття “норма”.
13. Специфіка та принципи побудови патопсихологічного експерименту.
14. Основні вимоги до змісту та проведення патопсихологічного дослідження .
15. Прийоми і методи патопсихологічної діагностики.
16. Психодіагностика і психотерапія в діяльності психолога.
17. Психогігієна, психопрофілактика і реабілітація в клініці.
18. Психологічна реабілітація осіб з різними видами травматизації.
19. Свідомість та її розлади.
20. Розлади уваги.
21. Порушення відчуття.
22. Психологічні механізми порушень сприйняття.
23. Психологія особистісного компоненту сприйняття.
24. Психологічні механізми порушення пам'яті.
25. Методи дослідження особистісного компоненту пам'яті.
26. Проблема інтелекту.
27. Психологічні механізми порушення мислення.
28. Клінічна феноменологія розладів мислення.
29. Психоаналітичні теорії механізмів мислення.

Перелік питань до модульної контрольної роботи №2

1. Функції мовлення.
2. Порушення мовлення.
3. Поняття «Емоції» та їх розлади.
4. Розлади вольової сфери.
5. Розлади потягу.
6. Розлади психомоторики.
7. Астенічний синдром
8. Депресивні розлади.
9. Іпохондричний розлад.
10. Афективні розлади настрою.
11. Психологічні діагностичні критерії органічних психічних розладів.
12. Реабілітаційні заходи органічних психічних розладів.
13. Невротичні психогенні реакції.
14. Панічні розлади.
15. Розлади адаптації.
16. Характеристика невротичних розладів.
17. Основні групи клінічної симптоматики неврозів.
18. Реактивні психози. Їх види.
19. Затяжні психогенні психози
20. ПТСР. Стрес як психологічна травма.
21. Типи реакції гострого стресу.
22. Рівні реабілітації ПТСР.
23. Поняття “психосоматичні розлади”. Фактори дії.
24. Прихована депресія та її варіанти.
25. Загальна характеристика кПТСР та його чинники.
26. Емоційні регресії. Симптоми кПТС.
27. Реабілітація та практична робота при кПТСР.
28. Наслідки розладу кПТСР.

Перелік питань до підсумкового контролю

1. Предмет і завдання патопсихології.
2. Основні методи патопсихологічного дослідження.
3. Відмінності між патопсихологією та клінічною психологією.
4. Взаємозв'язок патопсихології з психіатрією та неврологією.
5. Біопсихосоціальна модель у патопсихології.
6. Основні групи психічних розладів за МКХ-11.
7. Критерії психічного здоров'я та патології.
8. Психологічні особливості органічних психічних розладів.
9. Основні типи порушень свідомості.
10. Симптоми та причини деперсоналізації.
11. Патопсихологічна характеристика реактивних психозів.
12. Психологічні механізми порушень сприйняття.
13. Види ілюзій та галюцинацій.
14. Агнозії та їх різновиди.
15. Психологічні особливості розладів уваги.
16. Патопсихологічна характеристика гіперактивності.
17. Розлади пам'яті: амнезії, парамнезії, конфабуляції.
18. Основні види мислення та їх розлади.
19. Симптоми розірваного та резонерського мислення.
20. Основні мовленнєві порушення у психічних розладах.
21. Діагностика афективних розладів у патопсихології.
22. Симптоми депресивного синдрому.
23. Клініко-психологічна характеристика маниакального синдрому.
24. Основні форми тривожних розладів.
25. Обсесивно-компульсивний розлад: патопсихологічні аспекти.
26. Особливості патопсихологічного дослідження у дітей.
27. Психологічні аспекти розладів адаптації.
28. Симптоми та механізми фобічних розладів.
29. Генетичні та середовищні фактори у формуванні психічних розладів.
30. Основні патопсихологічні методики дослідження особистості.
31. Види та механізми психопатологічних захисних механізмів.
32. Симптоми та патопсихологічні особливості психопатій.
33. Диференційна діагностика шизофренії та афективних розладів.
34. Симптоми шизофренічного дефекту.
35. Нейропсихологічні аспекти шизофренії.
36. Симптоми та психологічні особливості біполярного афективного розладу.
37. Соматогенні психічні розлади: патопсихологічна характеристика.
38. Психосоматичні порушення: психологічні механізми.
39. Симптоми неврастенії та істеричних розладів.
40. Психологічні механізми ПТСР.
41. Види реактивних психозів.
42. Патопсихологічні особливості дисоціативних розладів.
43. Психологічна діагностика суїцидальних тенденцій.
44. Психологічні аспекти алкоголізму та наркоманії.
45. Адиктивна поведінка: патопсихологічна характеристика.
46. Симптоми та патопсихологічні особливості деменції.
47. Психологічні особливості судинної деменції.
48. Особливості когнітивних порушень при хворобі Альцгеймера.
49. Патопсихологічні аспекти інтелектуальної недостатності.
50. Порушення емоційної сфери при психічних розладах.
51. Особливості психодіагностики психічних розладів.
52. Основні моделі психотерапії в патопсихології.
53. Методи психологічної корекції при невротичних розладах.
54. Особливості психокорекції у пацієнтів із шизофренією.
55. Психологічна підтримка пацієнтів із депресивними розладами.

56. Методи психокорекції при адиктивній поведінці.
57. Особливості психосоціальної реабілітації психічно хворих.
58. Критерії прогнозування перебігу психічних розладів.
59. Методи психодіагностики в судово-психологічній експертизі.
60. Роль клінічного психолога у медичних закладах.
61. Психологічні аспекти лікування психічних розладів.
62. Психотерапевтичні підходи до корекції тривожних розладів.
63. Когнітивні особливості пацієнтів із психічними порушеннями.
64. Патопсихологічні особливості дитячих психічних розладів.
65. Вплив дитячої травми на розвиток психічних розладів.
66. Особливості психіатричної діагностики у підлітків.
67. Межові психічні стани: критерії та діагностика.
68. Роль сім'ї у формуванні психічних розладів.
69. Сучасні тенденції розвитку патопсихології.
70. Міжкультурні аспекти психічних розладів.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Піт Уокер. Посібник з відтворення дитячої травми. Переклад з англ. Київ, "Діалектика", 2020. - 272с.
2. Медицина за Девідсоном: принципи і практика: 23-є видання: у 3 томах. / за ред. Стюарта Г. Ралстона, Яна Д. Пенмана, Марка В.Дж. Стрекена, Річарда П. Гобсона, 2021. – 664с.
3. Шкарлатюк К. І. Патопсихологія: навч. посіб. / Катерина Шкарлатюк. – Луцьк: Вежа Друк, 2022. – 155 с.

Допоміжна

1. Крюкова М. А. Патопсихологія: навчально-методичний посібник (для студентів факультету психології, політології та соціології НУ «ОЮА») / М. А. Крюкова, А. В. Курова. – Одеса: Фенікс, 2019. – 38 с.
2. Лісовенко А.Ф. Медична психологія: методичні рекомендації (для самостійної підготовки здобувачів вищої освіти факультету психології, політології та соціології). Одеса: Фенікс. 2020. 60 с. URL: <http://surl.li/gwpph>
3. Мартинюк І.А. Патопсихологія: Центр навчальної літератури, 2019, 208с. URL: <http://surl.li/hksuv>.
4. Основи медичної психології : конспект лекцій / укладач Т. В. Іванова. Суми: Сумський державний університет, 2022. 275 с. URL: <http://surl.li/gwpor>
5. Психологія сім'ї: підручник / за ред. В. М. Поліщука. Суми: Університетська книга, 2021. 248с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Збірник наукових праць Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України.. URL: <http://surl.li/hqvbt>
2. Інститут соціальної та політичної психології Національної академії педагогічних наук України. URL: <https://ispp.org.ua/elektronna-biblioteka/tekstovi-materiali/naukova-produkciya/statti-ta-doslidzhennya>.
3. Міністерство освіти, науки України – офіційний сайт URL:<http://www.mon.gov.ua>
4. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського URL:<http://www.nbuv.gov.ua>.

Міжнародні видання

1. Psychologicaljournal. URL: <http://www.apsijournal.com/index.php/psyjournal>
2. Англomовний перелік професійних сайтів зрізних напрямків психотерапії. URL: <http://www.psychotherapy.org/sites-links.htm#sites>